

Lillestrøm kommune
Postboks 313
2001 LILLESTRØM
postmottak@lillestrom.kommune.no

Telefon + 47-48 17 07 85
Org.nr. 975 615 308 MVA

E-post leder@oa.birdlife.no
Internett oa.birdlife.no

Deres ref.
24/19362

Deres kontaktperson

Vår ref.
sak/706

Vår kontaktperson
Sinduja Krishnan

Dato
16.10.2024

Uttalelse til planprogram og innspill til endringer av kommuneplanens arealdel 2026–2038

BirdLife OA viser til at utkast til planprogram er lagt ut på høring, og det samtidig gis mulighet til å gi innspill i forbindelse med oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel. På grunna av ferie/utenlandsreise kommer våre merknader et par dager etter fristen.

Oppsummering/konklusjon

Lillestrøm kommune har gjort en god innsats med sitt planprogram, men vi ønsker å framheve viktigheten av bærekraftig arealforvaltning, naturmangfold og friluftsliv. Vi støtter tiltak som arealregnskap, planvask og systematisk oppfølging av vannmiljø, men oppfordrer til videre kart-legging av ravedaler, deltakelse i prosjektet Friluftslivets ferdselsårer samt vurdering av egnede områder for naturrestaurering. Videre foreslår vi bestemmelser i kommuneplanens arealdel som sikrer vannveier, naturmangfold og grønnstruktur, og understreker behovet for medvirkning fra frivillige organisasjoner i planprosessen.

BirdLife OA peker på at Norge gjennom signering av FNs naturavtale har forpliktet seg til å verne 30 % av all natur innen 2030, og videre forpliktet seg til å restaurere 30 % av nedbygd natur. Dette bør reflekteres i den nye arealdelen av kommuneplanen. I tillegg bør planen ha mål om at kommunen skal bli arealnøytral. Det vil si at naturområder ikke skal omreguleres til utbyggingsformål, og at ny arealutvikling skal skje ved fortetting og transformering av allerede nedbygde/utnyttede områder.

Kunnskapsgrunnlag og arealbruk

Det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder vedtak av reguleringsplaner og dispensasjoner. BirdLife OA viser til brev fra klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen 15.12.2023 til alle kommuner i Oslofjordens nedbørfelt. Her pekes det på viktige punkter som kommunene forventes å følge opp, som å sikre en strengere praktisering av byggeforbudet i strandsonen, og jobbe med å fjerne ulovlige stengsler som hindrer allmennhetens tilgang til strandsonen. Dette er en sterkere presisering fra departementet om viktigheten av å overholde byggeforbudet i 100-metersbeltet enn tidligere, og forplikter kommunene.

Arealendringer er hovedtrusselen mot natur og friluftsliv, særlig i form av bit for bit-utbygging som fragmenterer naturområder. Vi understreker viktigheten av å bruke kommuneplanen som et verktøy for helhetlig planlegging for å gi bedre oversikt og ivareta et totalperspektiv, i motsetning til reguleringsplan-nivået.

Utredninger og tiltak i planprogrammet

Vi ønsker å trekke fram noen særlig positive tiltak i planprogrammet

- **Arealregnskap:** Vi støtter utarbeidelsen av et arealregnskap, da det er avgjørende for å vise naturverdier og konfliktområder, spesielt med tanke på bit for bit-utbygging.
- **Planvask:** Systematisk opprydding i gamle planer og ubebygde utbyggingsplaner er et viktig tiltak for å tilpasse seg dagens behov og mål.
- **Skytebaner:** Det er positivt at rapporten om skytebanestrukturen legges til grunn, og vi støtter behovet for en regional vurdering og alternative lokaliteter for Lahaug skytebane, særlig med hensyn til naturverdier og friluftslivsinteresser.
- **Vann og vannmiljø:** Vi er glade for at kommunen systematisk vil følge opp miljømålene i Regional plan for vannforvaltning og arbeide med tiltak knyttet til utslipp, styrking av kantsoner og sikring av vannmiljøet.

Friluftsområder og grønnstruktur

Vi oppfordrer kommunen til å:

- delta i prosjektet Friluftslivets ferdselsårer for å identifisere, utvikle og ivareta viktige områder for friluftsliv.
- fullføre kartleggingen av ravinedalssystemer i kommunen, og innarbeide disse som hensynssoner i kommuneplanens arealdel.
- gjennomføre en helhetlig vurdering av plassering av næringsarealer, i samarbeid med nærliggende kommuner, med hensyn til å begrense arealendringer som påvirker naturområder. Næringsarealer bør etableres der det allerede er eksisterende utbygging, ved transformasjon eller fortetting av arealer.

Naturrestaurering og planbehov

Vi minner om våre tidligere innspill til kommunens planstrategi, der vi foreslo at kommunen prioriterer en oversikt over områder egnet for naturrestaurering, med inspirasjon fra pilotprosjektet i Nordre Follo kommune. I tillegg anbefaler vi at kommunen utarbeider planer for frivillighet, friluftsliv og klima- og energitiltak.

Forslag til bestemmelser i kommuneplanens arealdel

Vi foreslår følgende bestemmelser som vil bidra til å sikre naturverdier og fremme friluftsliv.

- **Vann og vassdrag:** Langs vassdrag, bekker og vann bør det etableres naturlige vegetasjonsbelter som ivaretar økologiske funksjoner, motvirker erosjon, og støtter flomsikring og friluftsliv. Åpne bekker bør ikke lukkes, og der det er mulig skal lukkede bekker gjenåpnes.
- **Naturmangfold:** Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 bør legges til grunn ved vurdering av saker som kan påvirke naturmangfoldet. Miljødirektoratets Naturbase og lokale kunnskapsmiljøer bør brukes som informasjonsgrunnlag.
- **Arealnøytralitet:** Kommunen bør følge prinsippet om arealnøytralitet, som innebærer å fortette allerede utbygde områder framfor å bygge ned landbruks- og naturområder.
- **Økologisk kompensasjon:** Ved inngrep i natur som fører til tap av økologiske funksjoner, bør det kreves økologisk kompensasjon i form av erstatningsarealer eller økonomisk bidrag til naturrestaurering.
- **Grønnstruktur:** Sammenhengende grønne korridorer bør sikres i byggesonen for å opprettholde økologiske forbindelser og tilgang til friluftsområder.

Medvirkning

Vi ber om at kommunen gir frivillige organisasjoner tilstrekkelig tid til å behandle høringsuttalelser ved å sette en høringsfrist på minst to måneder, justert for ferieperioder. Vi anbefaler også at Lillestrøm Friluftsforum inkluderes som referansegruppe for naturverdier og friluftsinnteresser.

Avslutning

Vi setter pris på de tiltakene kommunen allerede har initiert, og håper at våre innspill kan bidra til ytterligere forbedring av arealforvaltning samt sikring av naturmangfold og friluftsliv i Lillestrøm. Kommunens evne til å følge opp nasjonale målsettinger, særlig i lys av naturavtalen fra Montreal, vil være avgjørende for å sikre en bærekraftig framtid.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder

Sinduja Krishnan (sign.)
naturvernkontakt Lillestrøm